

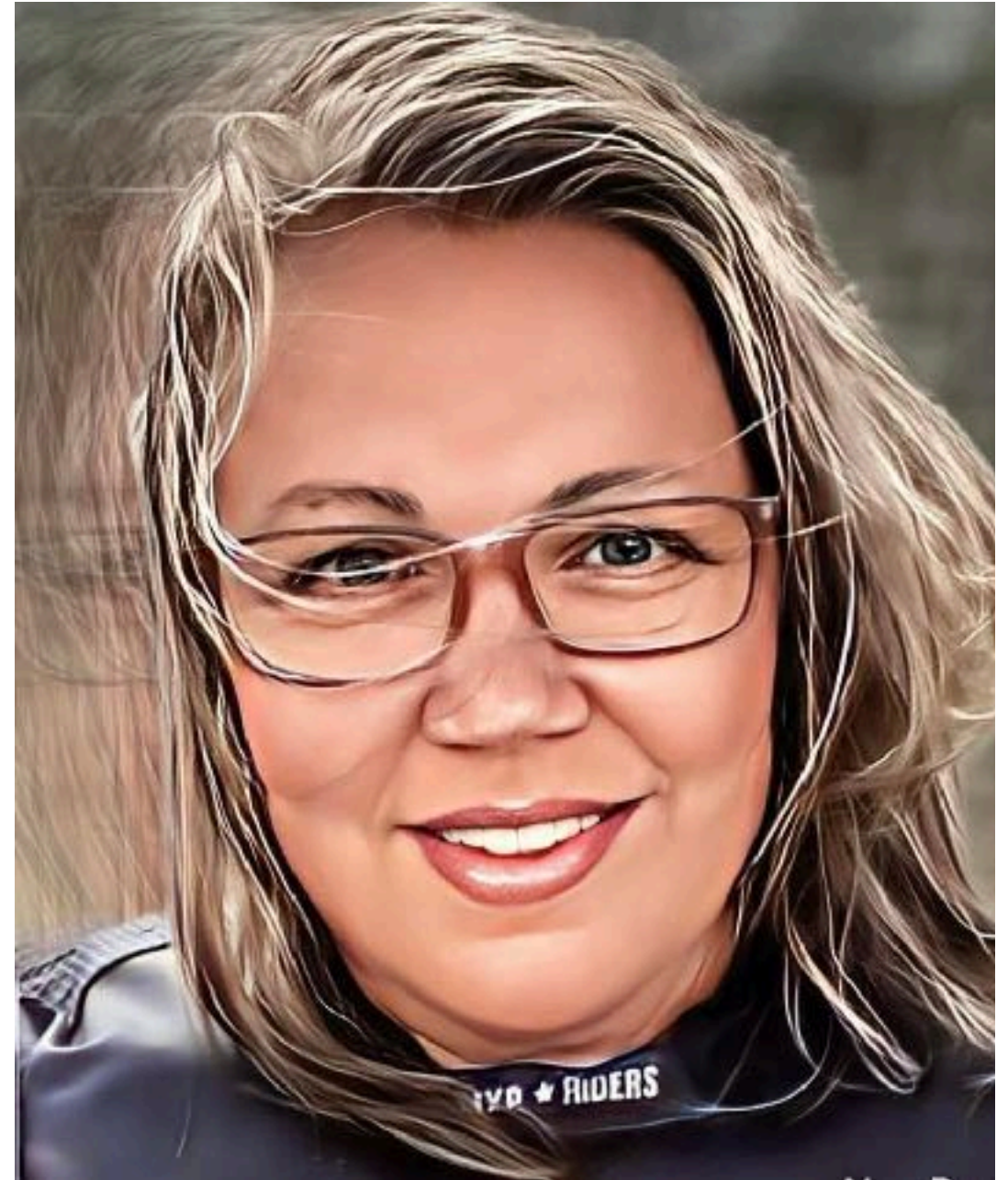
Unga sexualförövare - så kan vi upptäcka och förebygga brottslighet

Åland 2 sep 2022

Ulla Thorslund, leg. psykolog

www.ullathorslund.se

Skäl att uppmärksamma sexuella övergrepp bland barn och unga

- 30% av alla sexuella övergrepp begås av unga.
- Konsekvenser för offren: psykiska ohälsa, trauma/ PTSD, sexualiserat beteende, sexuellt självskadebeteende, framtida förövare. Lidandet lika omfattande oavsett ålder på förövaren.
- Sexuella övergrepp på nätet är minst lika allvarliga som IRL - i vissa fall till och med värre.

Anställd på skola häktad – misstänks ha våldtagit elever

En anställd på en skola i Västmanland har häktats misstänkt för våldtäkt mot två 14-åriga elever.

Den misstänkte är häktad på den högre misstankegraden – på sannolika skäl.

Kommunen där händelsen ägt rum uppger i ett pressmeddelande att skolans krisgrupp är aktiverad. Elevhälsan är också inkopplad.

– Vi ser mycket allvarligt på händelsen och samarbetar med polisen i ärendet. Fokus ligger nu på att ge stöd till barn, föräldrar och medarbetare, säger en av skolans rektorer.

Skolan kommer under söndagen hålla ett informationsmöte för föräldrar som har elever på skolan.

Den anställde är avstängd från sin tjänst, enligt rektorn.

Pojkar som begick våldtäkt kvar på skola

Publicerad 6 mar 2017 kl 23.38

Mejla

Det 14-åriga våldtäktsoffret undervisas på annan plats – medan de två pojkar som begick brottet går kvar på den skånska skolan.

Flera föräldrar har reagerat på det som hänt efter våldtäkten, som skedde i skolan, och rektorn säger att det kan bli aktuellt att ompröva beslutet.

Diskussion pågår med kommunens skolförvaltning.

– Jag tänker att vi inte kunnat göra annorlunda. Men visst, det är svårt att säga vad som är rätt och vad som är fel i det här läget, säger rektorn till [Sydsvenskan](#).

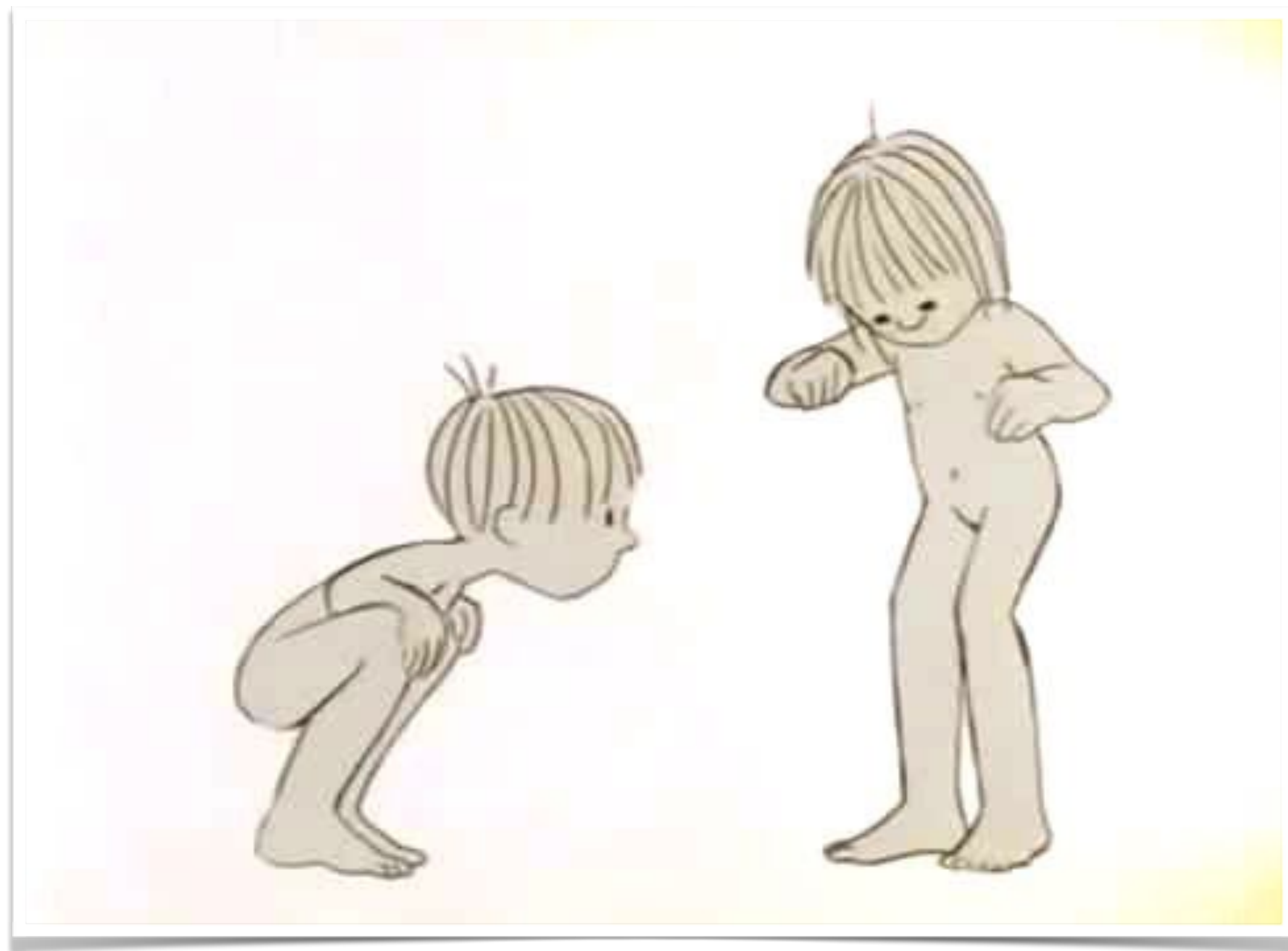
Den äldre av de två pojkarna, en 16-åring, dömdes i december av Lunds tingsrätt för våldtäkt mot barn. Den andre, 15 år, överlämnades till socialtjänsten.

Skolan har inte gått ut med någon information om händelsen till elevernas föräldrar.

– När vi övervägde det så riskbedömde vi också och tänkte att det kanske ställer till med mer för de inblandade, säger rektorn.

Normal sexuell utveckling vs. avvikande

Leg. psykolog Ulla Thorslund

Normal sexuell utveckling

- **Barn är intresserade av kroppen, om funktioner och sensationer. Ex. barnonani; slumpmässigt upptäcker att det är skönt. Barn vet inget om vuxen sexualitet. Det är något man måste lära sig.**
- **Sexuella beteenden som observeras av vuxna och sker ganska öppet är vanligast upp till 5 år, därefter blir barn oftast mer privata.**
- **Det sexuella intresset är en del av barnets intressen. Perioder av sexuellt utforskande och sexuella lekar återkommer under uppväxten.**
- **Vid utforskandet av varandra är barnen oftast i samma ålder, utvecklingsfas och har samma status.**

Våra
utrustningar
skiljer sig...

Jo, du har en
Wifi antenn
och jag har en
USB port

Sexuella lekar

- 📌 Sexuell lek = frivillig lek.
- 📌 Någon som de normalt leker med nära kamrater eller syskon.
- 📌 Leken brukar upphöra när en vuxen kommer in i rummet.
- 📌 Normalt att barnet känner sig generad eller förlägen om en vuxen avbryter, men de accepterar det snabbt och gör något annat.
- 📌 Leken ska kunna avbrytas som vilken annan lek som helst. Om de blir tillsagda att sluta, så gör de det, åtminstone i vuxnas närvaro.

Ungdomar

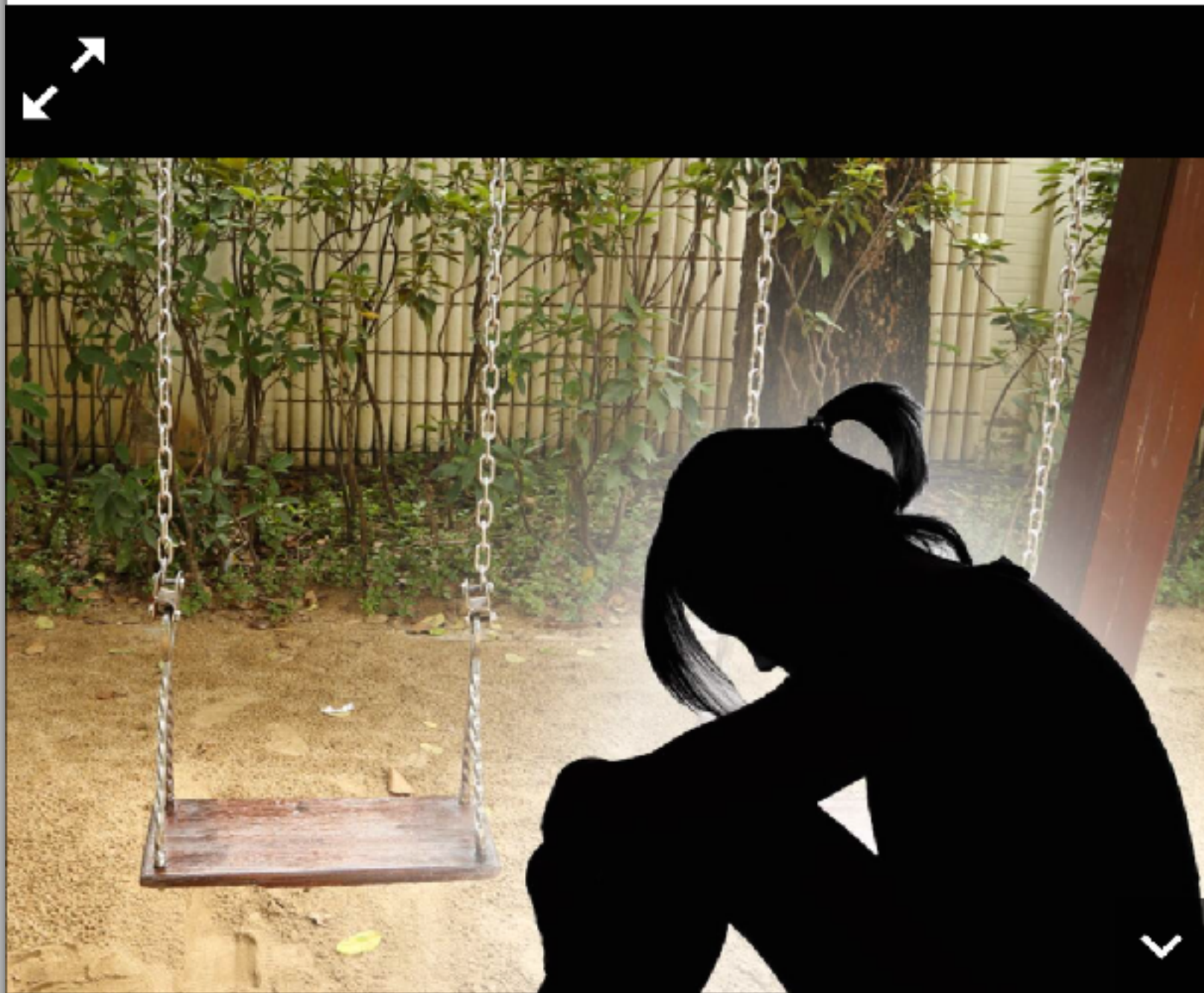
- **Utforskandet av kroppen fortsätter. Undersöker sitt könsorgan och funderar över kroppsliga förändringar.**
- **Visar ökat sexuell intresse för andra.**
- **Använder sexuell språk.**
- **Har nu lärt sig om sex - åtminstone delvis.**
- **Blir ihop med jämnåriga kamrater. Riktar sin sexualitet mot andra. Kyssar, hångel och så vidare.....**

Avvikande sexualitet

Leg. psykolog Ulla Thorslund

Pojkar försökte få flicka att klä av sig naken

Avvikande sexualitet

- Om de sexuella beteendena kombineras med aggressivitet eller tvångsmässighet.
- Om det sker mellan barn i olika åldrar, utvecklingsnivåer eller storlek.
- Om barnen inte känner varandra så väl.
- Om det fortsätter efter lämplig tillsägelse/tillrättavisning.
- Om det skadar något av barnen eller någon annan.
- Om det involverar djur.

Varför begår barn och unga sexuella övergrepp? 💡

- 📌 Exponerad eller utsatt för sexuella övergrepp.
- 📌 Sexuell nyfikenhet. Vill testa sin sexualitet.
- 📌 Begynnande sexuell avvikelse.
- 📌 Social oförmåga. Efterfråga samtycke? IF/NPF?
- 📌 Våld i nära relation? Aggressivitet i botten.
- 📌 ...

Prematur sexualisering

- 🔊 När barn blir utsatta för sexuella övergrepp eller exponerade för vuxen sexualitet för tidigt i livet kan prematur sexualisering uppstå.
- 🔊 Barnen kan då uppvisa sexualiserade beteenden som kommer från vuxenvärlden.
- 🔊 Vi kallar inte barn förövare utan barn med SPB - sexuella problembeteenden

Vad säger forskningen om sexualbrott bland ungdomar?

- **Sexualbrott är ovanligt i jämförelse med andra våldsbrott.**
- **Låg återfallsrisk (3-10%) generellt, återfaller oftare i andra brott. Liten undergrupp med hög risk för återfall men de är ett undantag.**
- **Mycket ovanligt att flickor och kvinnor misstänks för eller döms för sexuella övergrepp.**
- **Likheter och skillnader inom gruppen bör uppmärksammas och motiverar strukturerad bedömning och individuell behandlingsplanering**

Prevalens barn som förövare

- 📌 När man talar om sexuella övergrepp mot barn föreställer sig de flesta att barnet blir utsatt av en vuxen, trots att den vanligaste formen av sexuella övergrepp är de sexuella övergrepp som sker i syskonrelationer - vanligare än föräldrar/styvföräldrar (McDonald & Martinez, 2017).
- 📌 Av de barn som förgripit sig sexuellt på ett annat barn som ingick i en studie av Shaw et al. (2000) hade runt hälften förgripit sig på ett syskon.
- 📌 När vi pratar om våld i nära relation, glömmer vi ofta partnervåldet mellan unga.

Sexualbrott

År 2020 polisanmälades nästan 4 500 sexualbrott, av vilka hälften riktade sig mot barn.

Under 2020 utredde polisen dessutom över 1 000 brott som hänförde sig till sexuellt inriktade bilder på barn.

Sexualbrott omfattar bland annat sexuellt antastande, sexuellt utnyttjande, tvingande till sexuell handling, våldtäkt och sexuellt utnyttjande av barn.

Innehav eller spridning av bildmaterial som visar ett barn sexuellt är straffbara gärningar.

Olika profiler

Mot barn

- **Manipulation**
- **Social isolering,
känslomässig ensamhet**
- **Annan kriminalitet ovanlig**
- **Oftare fler offer**
- **Oftare syskon/släktingar**
- **Oftare pojkofter**

Mot jämnåriga eller vuxna

- **Våldtäktsprofil**
- **Uppförandestörning**
- **Aggressivitet**
- **Annan kriminalitet
förekommer**
- **Oftare offer av kvinnligt
kön**
- **Oftare övergrepp i grupp**

Sexuella övergreppsbeteenden 💡

Hands on:

Frottage

Sexuella beröringar

Penetration

Hands off:

Exhibitionism

Voyeurism

Verbala ofredanden

Ofredande via internet,
mobiler

Sexualbrott på nätet

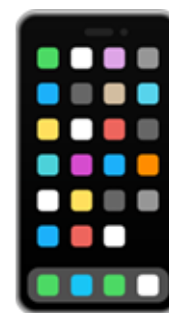
Samma lagstiftning som IRL samt dessa:

- **Utnyttjande av barn för sexuell posering**
- **Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling**
- **Kontakt med barn i sexuellt syfte**
- **Barnpornografibrott**

Digitalisering

Nästan alla skolungdomar, över 98 procent, från sex års ålder använder internet. Allt fler gör det varje dag. Två tredjedelar av sex- och sjuåringarna (67 %) använder internet dagligen.

De stora förändringarna de senaste fem åren har skett bland de yngre barnen. Internet går allt längre ner i åldrarna. Redan vid två års ålder har fyra av fem (79 %) börjat använda internet. Över hälften av barnen som är tre år och äldre är nu dagliga användare.

Leg. psykolog Ulla Thorslund

Svenskarna och internet

Groomingbrott dubblas i anmälningar och förövarna kryper neråt i åldrarna

UPPDATERAD 9 MARS 2020 PUBLICERAD 9 MARS 2020

Barn utsätts för sexuella övergrepp på internet. Det är ett brott som blivit vanligare. De som löser dessa är ISÖB-gruppen på polisen.

Grooming handlar om att någon tar kontakt med ett barn under 15 år via internet i ett sexuellt syfte. Antalet anmälningar inom polis region Mitt har fördubblats sedan 2017. Och brotten sker på sociala medier och olika chattforum.

– Förövarna finns i alla samhällsklasser och i alla åldrar, men de senaste två åren har de blivit yngre, de kan vara i samma ålder som den som blivit utsatt, säger Emma Vangstad, gruppchef i ISÖB (it-relaterade sexuella övergrepp mot barn)

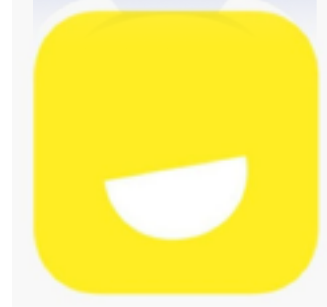
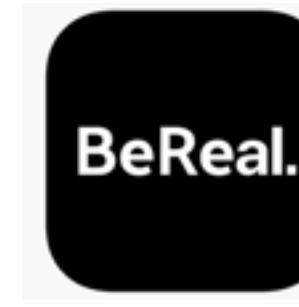
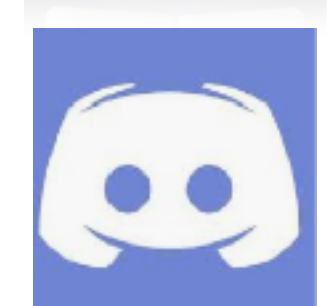
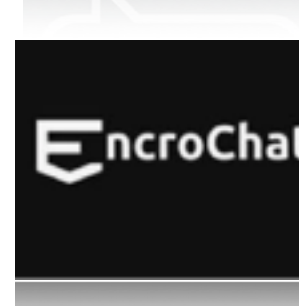
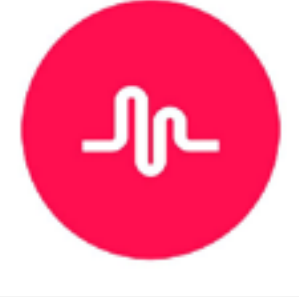
– Ökningen beror nog på att barn är ute mer på sociala medier, och man har tillgång till mobilen mer även under skoltid, säger hon.

Pojkar kan vara ett mörkertal
Det anmälningar som kommer in är oftast flickor som har blivit utsatta, men det finns även killar som anmäler.

– De vi träffar är barn under femton år, mest flickor, men jag tror att det finns lika mycket pojkar men som är ett mörkertal, säger Emma Vangstad.

Leg. psykolog Ulla Thorslund

Sexualbrott på nätet drabbar både tjejer och killar (tjejer blir oftare utsatta i sociala medier, killar i spelvärlden). De utsatta finns i alla samhällsklasser och i alla åldrar.

StarStable

MINECRAFT

Av material som funnits på [redacted] dator framgår att denne skickat en vänförfrågan på Skype till Sekretess MA, som liksom [redacted] spelar Minecraft. Sedan Sekretess MA accepterat denna vänförfrågan har de haft en livechat, under vilken [redacted] försökt övertala Sekretess MA att visa sitt könsorgan på webbkamera. Av förhöret med Sekretess MA framgår att denne vägrade visa sitt könsorgan för [redacted] men att han i stället drog ner byxorna på sin bror och visade broderns könsorgan. Detta filmades av [redacted] som spred filmen vidare till i vart fall en person.

Pedofil misstänks ha utsatt 84 barn i populärt hästspel

En pedofil som dömts tre gånger tidigare misstänks ha kommit i kontakt med 84 offer på Star Stable – ett populärt hästspel för barn.

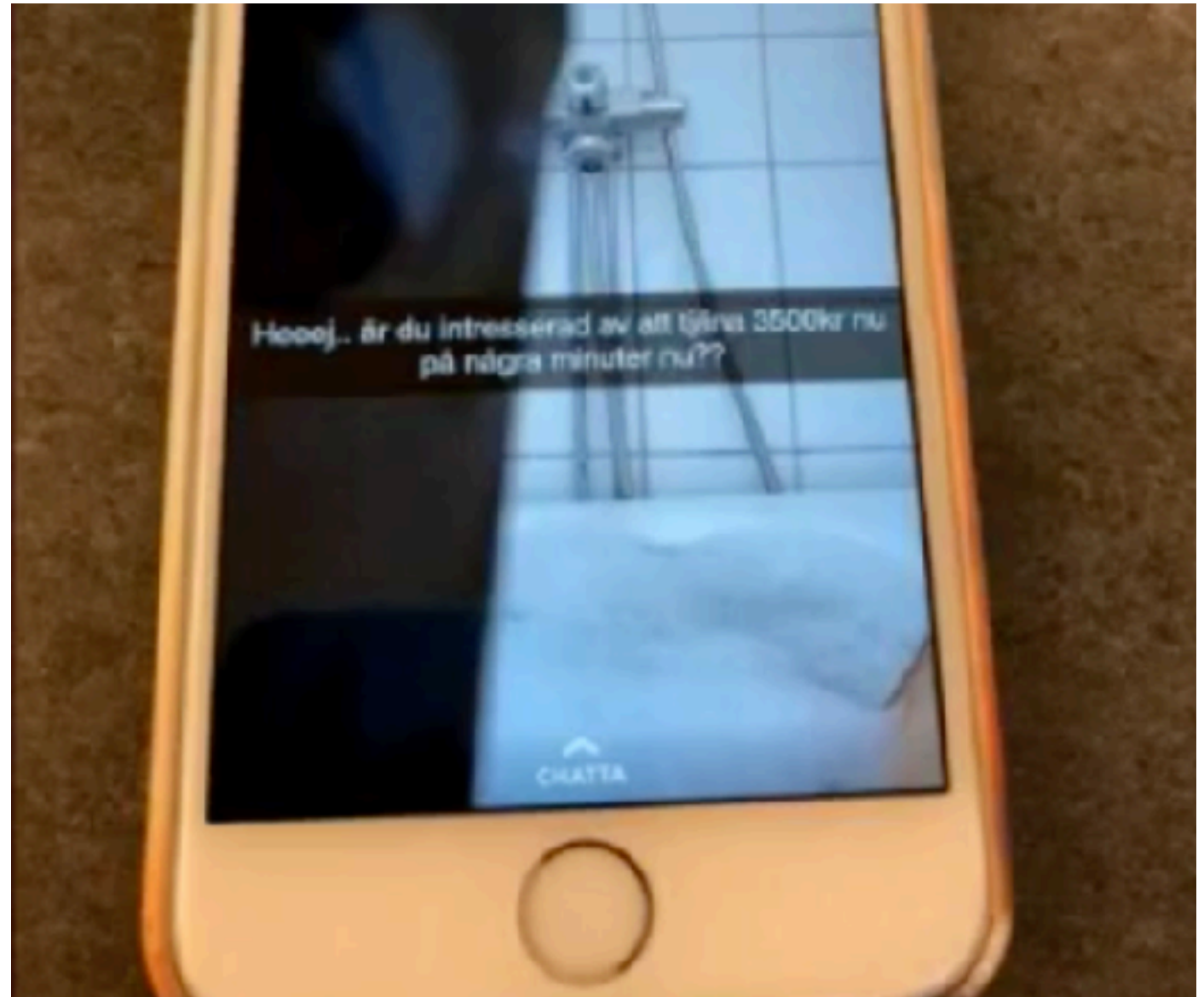
Han anklagas för att ha utsatt barnen för allt från virtuella våldtäkter till sexuell posering.

Star Stable har marknadsfört sig med höga säkerhetsambitioner och bilder från när drottning Silvia besökt företaget.

Men barnsajtens skydd mot pedofiler ser ut att vara ihåligt.

Varför skickar barn och unga avklädda bilder på nätet? 💡

- 📌 **Nyfikenhet/spänning**
- 📌 **Hitta en relation**
- 📌 **Ersättning**
- 📌 **Bekräftelse**
- 📌 **Ångestdämpning**

Unga, sex och internet EFTER #METOO

- om ungdomars sexualitet och utsatthet för sexuella
övergrepp och sexuell exploatering i Sverige 2020/2021

Carl Göran Svedin, Åsa Landberg och Linda Jansson

1 av ~~5~~ 4

Leg. psykolog Ulla Thorslund

Statistik från rapporten

- **Var tionde elev varit med om övergrepp jämställas med våldtäkt.**
- **De flesta var med om övergrepp när de var tonåringar.**
- **De flesta kände den som förgrep sig på dem (35 procent kände inte alls sin förövare).**
- **15 procent var utsatta av någon de lärt känna via nätet.**
- **De som berättat har anförtrott sig till jämnårig.**
- **Elever som utsatts för övergrepp mådde mycket sämre än andra elever. Få har fått stöd eller hjälp.**
- **Bara 7 procent har anmält övergrepp till polisen.**

Ord/emojis

Dick-pic

Nudes

Sextorsion

Sexting

Revenge-porn

Catphishing eller

sweetheart scams

LIVSTIL | 20 APRIL 2018

Rätten bjuds in till emojikurs efter friande dom

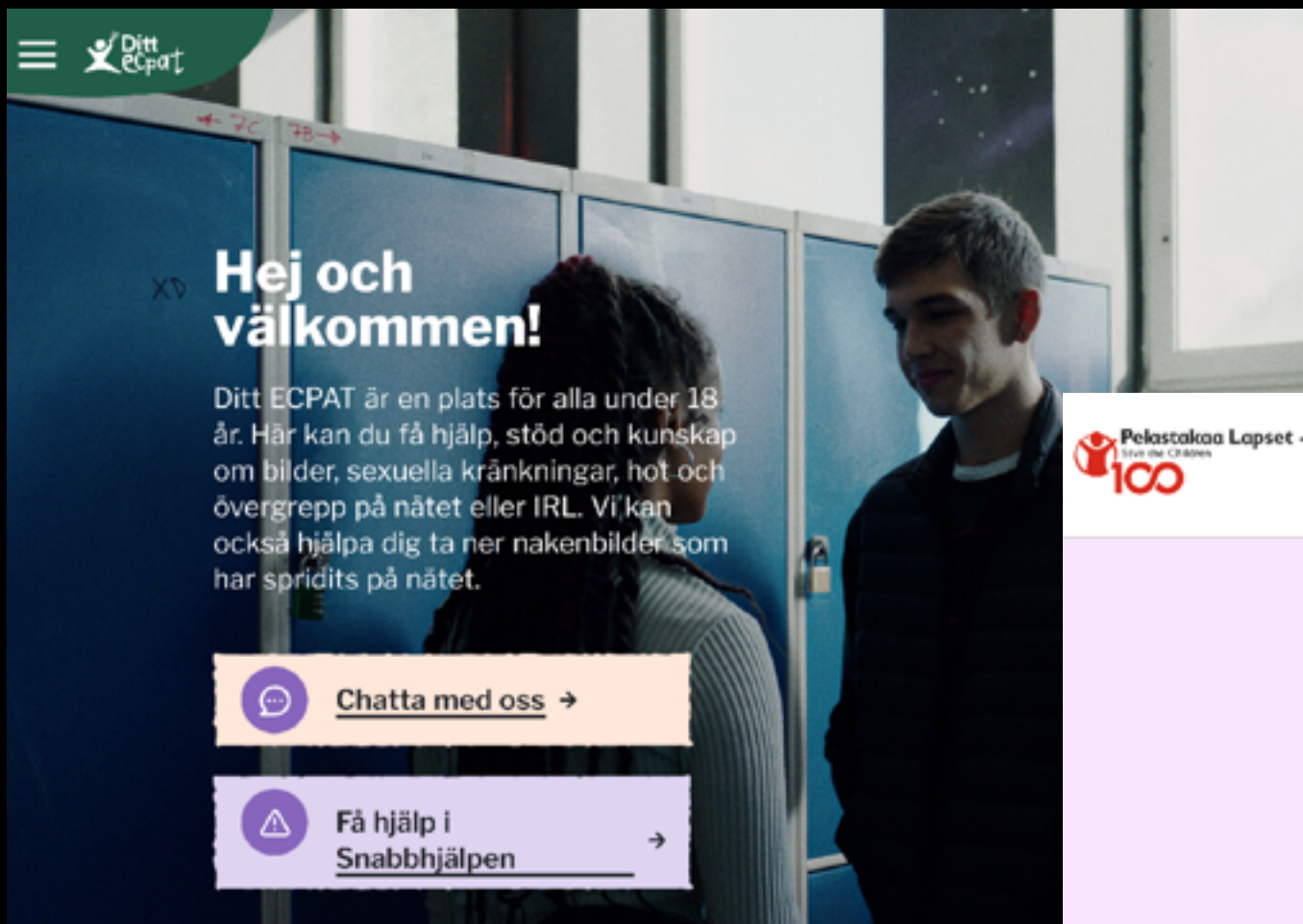
En manlig lärare skickade en aubergine-emoji och sexuella anspelningar till sin före detta elev som är 13 år, men friades från sexuellt ofredande av hovrätten. Nu bjuder SSU, Sveriges socialdemokratiska ungdomsförbund, in till emojikurs för att höja kunskapen om sexuella trakasserier på nätet.

Text MALIN NY

Leg. psykolog Ulla Thorslund

XD

Hej och välkommen!

Ditt ECPAT är en plats för alla under 18 år. Här kan du få hjälp, stöd och kunskap om bilder, sexuella kränkningar, hot och övergrepp på nätet eller IRL. Vi kan också hjälpa dig ta ner nakenbilder som har spridits på nätet.

 [Chatta med oss →](#)

 [Få hjälp i Snabbhjälpen →](#)

 Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

FI SV EN

ÖNSKEBUTIKEN

AKTUELLT

ANMÄL!

Genom Nettivihje hotline kan du tipsa om misstänkt grooming av barn i sexuellt syfte och bild eller videomaterial på sexuellt övergrepp på barn.

ANMÄL

NATHATSHJALPEN.SE

**Få bort bilder, filmer eller annan känslig information –
Näthatshjälpen**

Mäns våld mot kvinnor börjar med killars våld mot tjejer

Peakar i sena tonåren

”Kärlek börjar alltid med bråk”

**Våldet försvinner ju närmare vi kommer det
Barns utsatthet är ganska lika tills de blir par, utövar makt genom våldet**

Youth Intimate Partner Violence in Sweden

Prevalence and Young People's Experiences of Violence and Abuse
in Romantic Relationships

Sibel Korkmaz

Våld i kärleksrelationer vanligt bland unga

Nästan **60 procent** av ungdomar i åldern **15–19 år** har varit utsatta för någon form av fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld av en partner i den egna kärleksrelationen. Våld av sexuell karaktär och psykiskt våld via sociala medier är **vardag** i många ungas kärleksrelationer.

Tjejer rapporterar en högre andel upprepade utsatthet av våld i relationen. Killar rapporterar också våld i relationer, men då handlar det i större utsträckning om enstaka tillfällen. Det är den tydligaste könsskillnaden.

Våldet äger ofta rum i skolan eller i det egna hemmet, vilket innebär att vuxna ofta finns i närheten, vilket innebär en stor möjlighet att agera.

Vanliga varningstecken

Maskulinitet, machokultur och normer

- Maskulinitet kan ses som sociala normer, idéer och föreställningar om hur män förväntas vara samt också konsekvenserna därav. Destruktiva maskulinitetsnormer innefattar attityder som stödjer våld och sexuellt våld mot kvinnor. Makt, kontroll, svartsjuka.
- Killar får hög status av att ligga runt och vara en "bad boy", "player", "douchebag" och "fuckboy". Tjejer = "hora", "orre".
- Att män inte får visa känslor eller söka hjälp gör att endast var tionde besökare på ungdomsmottagningen är man, samtidigt som cirka **70 procent** av alla som tar sitt eget liv är män

Utseende Pojkarna vill ha:

Stor stora tultar

Latina

Dum blondin

Stor röv

Bra röv

Långt hår

Har hand om

sin kropp

tight

Fina ögon

Fina ansiktsdrag

Klär sig som en

...

småt

fina läppar

Personlighet

Dirty minded

snäll

trevlig

gillar det hårt

rik

Full med energi

Lycka

hemmafru

Dum

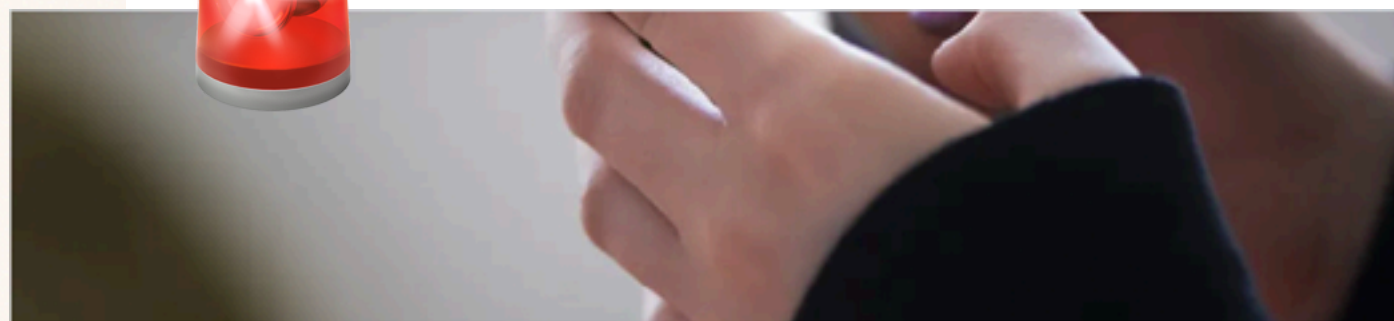
gillar memes & komedier

& massag med happy ending

Ej talibanfeminist

Måste man gå med på strypsex?

Våld kan se ut på olika sätt
men är aldrig okej.
Få stöd och chatta anonymt
på ungarelationer.se

Att ta kontakt via internet eller sociala medier uppges vara det vanligaste för både den som köper och den som säljer sex. Foto: Fredrik Sandberg/TT

▶ Fler unga killar köper sexuella tjänster

1:55 min [+](#) [Min sida](#) [Dela](#)

Publicerat fredag 1 oktober kl 16.24

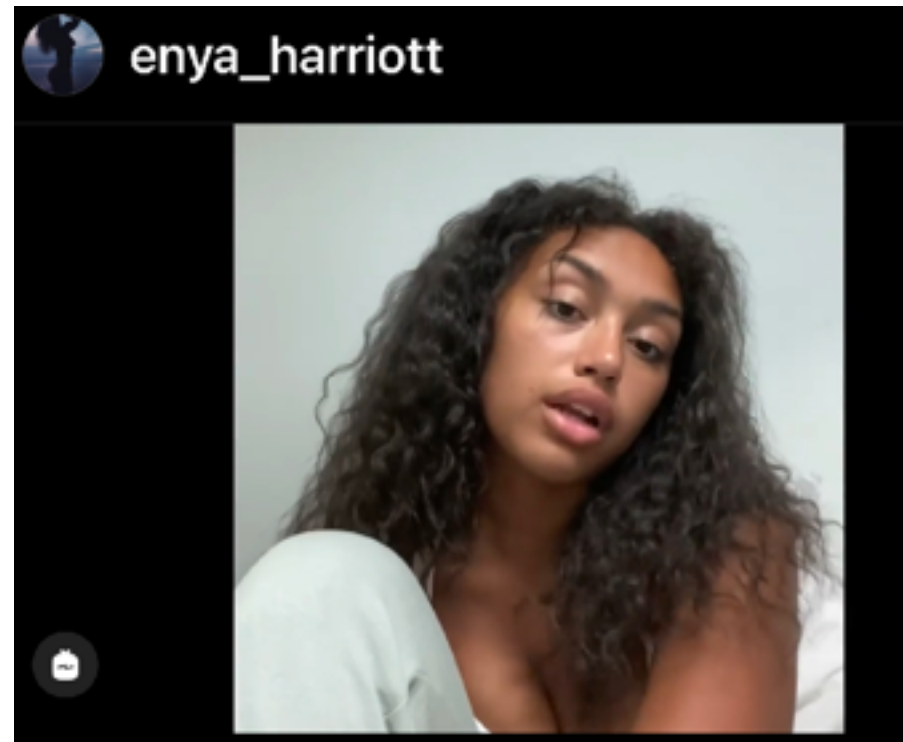
- Det finns stora brister i samhällets stöd till personer som säljer sex, det framgår av en omfattande kartläggning av prostitutionen i Sverige som Jämställdhetsmyndigheten presenterar idag.
- Rapporten visar även att polis och rättsväsendet under den senaste åren har märkt att fler unga killar köper sexuella tjänster och det är något som Zandra Kanakaris, generalsekreterare för Stiftelsen 1000 möjligheter, har märkt av i deras kontakt med unga killar.
- Hon ser att porr har en stor påverkan på unga killar: "Killar berättar om hur det såklart påverkar deras kvinnosyn och att man vill testa värre och värre grejer och att man då gör det när man kallas övergrepp"

Victim blaming

Lägga skuld på offret, kläder

Högstatuskillar blir uppbackade av sina "bröder"

**Kvinnan skrattade och grät –
nu frias åtalade mannen**

UPPSALA TINGSRÄTT Publicerad 24 apr 2020 kl 18.50

Leg. psykolog Ulla Thorslund

Även vuxna lägger skuld på offret

Thomas

Varför visar man sig naken så att någon kan ta bilder av en, och det som 14-åring??

Emil

Att låta bli att vara naken framför kameran är inget hon uppenbarligen har funderat på.

Ling

Vad hade hon gjort innan då? 🤔

Tommy E.

Kanske skulle ha undvikit att ta nakenbilder av vilken orsak den än vara månne. Ta inte nakenbilder ifall du inte jobbar i porrbranschen. Hur svårt kan det vara.

Nyligen stod en man åtalad vid Ålands tingsrätt för våldtäkt. Enligt åklagaren hade mannen vid tre tillfällen penetrerat sin flickvän när hon sov. Kvinnan uppgav att hon vaknat av övergreppen men inte vågat göra något åt saken, utan låtsats sova vidare. Mannen nekade till anklagelserna.

Därför att de två lekmannadomarna, nämndemännen, ansåg att kvinnan "inte reagerat på ett följdriktigt sätt som man kunde tänka sig att man skulle reagera vid dylika övergrepp." För när hon väckts av att hennes berusade pojkvän våldtog henne hade hon "inte gjort något för att få [pojkvännen] att förstå att hon inte ville, förutom att låtsas sova vidare."

Där borde det ha varit lättare att döma. En kvinna uppgav att en man under våldsamma omständigheter våldtagit henne. Hon kunde visa på läkar- och andra expertutlåtanden. Det fanns bilder på strypskador på hennes hals. Domaren ville döma till två års ovillkorligt fängelse – men blev överkörd av sina nämndemän. Varför?

Därför att kvinnan ett halvt år senare medverkade i inspelningen av en tv-serie. Nämndemännen skrev: "På basis av den allmänna livserfarenheten kan ett våldtäktsoffer inte några månader efter en sådan här händelse delta i en sådan".

Tiden ute för nämndemännen?

Ansvarsförskjutning

När man tillskrev kvinnan ansvar eller skuld dömde rätten till männens fördel. Domarna blev mildare. Ordval och formuleringar spelade större roll än någon hade kunnat tro.

Jämför följande formuleringar:

"Maria har blivit slagen."

"Maria har blivit slagen
av Anders."

"Anders har slagit Maria."

Tjejer måste sluta skicka bilder

En rapport om pojkar, nakenbilder, relationer och åldersskillnader.

Pojkar ser skickandet av nakenbilder som en naturlig del av sexualiteten men lägger ett stort ansvar på den som skickar om bilderna sprids.

Pojkar ser också spridandet av bilder som ett problem för flickor snarare än pojkar och anser att flickor måste vara försiktiga och helst sluta skicka.

Flickor borde inte heller ge efter om de pressas, hotas eller tvingas.

När det ena barnet är under femton år och det finns en tydlig åldersskillnad mellan barnen anser pojkar fortfarande att det yngre barnet har ett stort ansvar att skydda sig mot sexualbrott.

Leg. psykolog Ulla Thorslund

Konsekvenser

Sexuella övergrepp kan leda till

- **Psykisk ohälsa - PTSD**
- **Problem med sin sexualitet, intimitet, närhet, tillit och relationer**
- **Prematur sexualisering hos barn, sexualiserat beteende**
- **Framtida förövare (OBS! Mindre än 1/3)**
- **Sexuellt självskadande beteende. Sälja sex (78% utsatta)**
- **...**

Minnesplats för den 13-åriga flickan.

Foto: Scharpix

En 44-årig man greps i går eftermiddag, misstänkt för sexuellt ofredande och utnyttjande av barn för sexuell posering av flera flickor i 13-årsåldern. Ett av offren är den flicka som förra veckan befaras ha tagit sitt liv i Kumla.

Skriv ut

Öka textstorlek

Rätta artikeln

LÄSARFAKTIONER

Till Minne av
vår älskade

Linn Nyman

† 8 mars 2013

3 år av obeskrivlig
sorg och saknad.

Inte en dag utan längtan
Inte en tanke utan saknad
Vi minns den dagen
som igår
Den dagen vi aldrig
förstår

Linn, du fattas oss

**Mamma
Max**

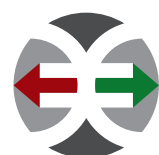

Leg. psykolog Ulla Thorslund

Varför berättar inte offer?

- 📌 **Starka skam och skuldkänslor - egen del**
- 📌 **Direkta eller upplevda hot av förövaren**
- 📌 **Rädsla för konsekvenser för egen del, men även för andra**
- 📌 **Overkligt, svårt att förstå att det är övergrepp de varit med om**
- 📌 **Oro – man vet inte vilka som har sett materialet**
- 📌 **Oändlighet – övergreppen tar aldrig slut**
- 📌 **Pojkar verkar ha svårare än flickor att berätta.**

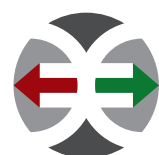
Beteendeförändringar kan vara en varningssignal

- **Håglöshet, ängslan, oro, nedstämdhet, aggression eller plötsligt ändrat beteende eller känslomässig instabilitet.**
- **Djup rädsla och ambivalens inför specifika personer och uttryck för ångest i relation till på- och avklädande, sänggående och duschning.**
- **Barn är naturligt nyfikna på sin sexualitet och utforskar den på olika sätt under uppväxten. Beteenden som kan väcka oro är till exempel fixering vid sexuella teman på ett sätt som stör barnets tillvaro, avancerade sexuella handlingar som barnet pratar om eller agerar ut i lek med andra barn eller att barnet onanerar på ett tvångsmässigt sätt.**
- **Ungdomar - undvikande, isolerar sig, skolk, skadar sig, utsätter sig, mobil, pengar, rymmer, säljer sex osv. Osv.**

Bemötande

- **OBS !! Undvik skuldbelägganden och ifrågasättanden**
 - "Varför gjorde du så? Vi har ju pratat om det här!"
 - "Sa du inte nej?"
 - "Vad ska andra säga?"
- **Be barnet/ungdomen istället berätta vad som hände**
 - Ställ frågor som "Berätta mer om vad som hände? Hur gick det till? Hur kändes det för dig?"
- **Mindre barn: Skambelägg inte sexualiteten**

Ärendehantering

MALMÖ TINGSRÄTT

Så sent som för två veckor sedan dömdes den 16-årige pojken för ofredanden av tre 14-åriga flickor på sin skola.

Foto: FREDRIK SAMUELSON

16-åring häktades för våldtäkt på skolflicka

Publicerad 20 okt 2017 kl 22.05

Mejla

En 16-årig pojke häktades på fredagen i Malmö misstänkt för våldtäkt på en skolkamrat som inte fyllt 15. Övergreppet ska ha skett under skolans idrottsdag. [avslöjar Svdsvenskan.](#)

För två veckor sedan dömdes han för sexuellt ofredande av tre andra flickor i samma skola. Men han har ändå fått gå kvar.

Ärendehantering

- **Vid avslöjande – ta ställning till skyddsbehov. Sära på offer och förövare. Viktigt med trygghet, inte bara fysiskt. I skolan eller i hemmet. Anmäl till polisen och socialtjänsten, oavsett ålder.**
- **Samverkan mellan polis, socialtjänst, barnpsykiatri och samtliga inblandade barn och vuxna. Kris- och akuta stödinsatser till samtliga. Öppenhet i alla avseenden. Det ska inte tystas ned.**
- **Risk och skyddsbedömning (ERASOR) av förövaren samt utredning av traumatisering/sexualisering av offret. Kartläggning av övriga.**
- **Behandling av traumatisering eller sexualiserat beteende hos utsatta. Övergreppsspecifik behandling för de som utsätter.**

Checklista för professionella

- Hur avslöjades det?
- Vilka är de inblandade? Vem utsätter? Vem är utsatt?
- Finns det fler som har blivit utsatta?
- Skyddsplanering på kort- och på lång sikt.
- Under 15 år? Begära LUL-förhör. Bevistalan. Yttrande.
- Vem gör riskbedömningen? Soc? BUP eller annan?
- Krissamtal/stöd och hjälp till unga och föräldrar, BUP och familjecenter.

Riskbedömning sexuellt våld

- **ERASOR - (Estimate of Risk of Adolescent Sexual Offense Recidivism, Worling & Curwen, 2001). 12-18 år**
- **GAIN - (Guided Assessment of Intervention needs - for children with concerning sexual behaviour, Curwen, 2020). 4-11 år.**
- **ARMIDILO-S – (The Assessment of Risk and Manageability of Individuals with Developmental and Intellectual Limitations who Offend - Sexually, Boer, Haaven, Lambrick, Lindsay, McVilly, Sakdalan & Frize, 2013)**

Risk- och skyddsbedömningar

Alltid placering utanför hemmet vid:

- **Måttlig till hög risk för återfall**
- **Om det finns offer i hemmet**
- **Om omgivningen ger möjlighet till återfall**

LUL § 31-utredning

Personer som inte fyllt 15 år är i Sverige inte straffmyndiga och kan därför inte dömas för brott.

Socialtjänsten har numera ansvar för att begära att polisen inleder en § 31-utredning om den ska ligga till grund för att avgöra behovet av sociala insatser. Det centrala syftet med en § 31-utredning är att klarlägga barnets behov av sociala insatser.

Förtydligad möjlighet för polisen att inleda utredning för att kunna bedriva effektivt brottsförebyggande arbete samt stärka de målsägandes möjlighet till personlig och ekonomisk upprättelse.

Viktiga riskfaktorer !!

- **Avvikande sexuella intressen (barn eller våld)*****
- **Någonsin ofredat två eller fler offer*****
- **Tidigare påföljder för sexuella övergrepp*****
- **Någonsin ofredat någon okänd person*****
- **Saknar nära relationer till jämnåriga/social isolering*****
- **Ej slutfört övergreppsspecifik behandling*****

Fallspecifika faktorer

Neuropsykiatriska diagnoser.

- **Det finns numera forskning på unga med IF återfaller i högre omfattning. (Cecilia Kjellgren)**
- **Ungdomar med neuropsykiatriska diagnoser begår oftare än andra sexuella övergrepp eller har sexualiserat beteende.**
- **Man bör göra neuropsykiatrisk utredning på ungdomar som förgriper sig sexuellt. (Professor Gillberg)**

De som återföll (C. Kjellgren)

- **Var oftare bedömda i hög risk för återfall**
- **Hade oftare själva varit offer för sexuella övergrepp som barn/tonåring**
- **Självskattade oftare, vid uppföljningen, risk att begå nya sexuella övergrepp inom två år**
- **Hade oftare gått i särskola eller hade en neuropsykiatrisk diagnos**

Fallspecifika faktorer

- **Forskning visar att ungdomar med IF återfaller i högre omfattning. (Cecilia Kjellgren, 2009)**
- **Ungdomar med neuropsykiatriska diagnoser begår oftare än andra sexuella övergrepp eller har sexualiserat beteende.**
- **Man bör göra neuropsykiatrisk utredning på ungdomar som förgriper sig sexuellt. (Professor Gillberg)**

Unga som förgriper sig sexuellt

- Ska ha adekvat behandling oavsett egen motivation.
- Bör ha en yttre påtryckare t ex dom, beslut av socialnämnd. Ej samtycke.
- Resultatet från riskbedömningen avgör när behandlingen är klar och när det är dags för vård i öppnare former.

Vårdplan för vård enligt SoL eller LVU

- 11 kap. 3 § SoL och SoF 5 kap. 1 a §

Vårdens inriktning

Mål med föreslagen insats är att bedöma [] vårdbehov. För att vidare kunna bedöma [] vårdbehov är utredande socialsekreterares förslag att en riskbedömning Erasor (Estimate of Risk of Adolescent Sexual Offense Recidivism) genomförs. Utifrån denna riskbedömning kan socialtjänsten göra vidare bedömning gällande [] stödbehov och vilka insatser som är bäst lämpade samt om dessa kan ges på hemmaplan eller bör genomföras i en mer strukturerad behandlingsmiljö.

Föreslagna insatser

Placering

Annat ange

Erasor riskbedömning är ett riskbedömningsverktyg för barn och unga med sexuella beteendeproblem. ERASOR står för "Estimate of Risk of Adolescent Sexual Offense Recidivism". Det är en checklista för bedömning av återfallsrisk i sexuella övergrepp. Den riktar sig till ungdomar mellan 12 och 18 år.

Påföljdsdelen

██████████ dömdes den 1 mars 2021 för försökt till utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuellt ofredande. Gärningarna var begångna under tiden de 1 mars till den 22 april 2020. Påföljden bestämdes till ungdomstjänst i 35 timmar.

Socialnämnden i ██████████ har lämnat ett yttrande enligt lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL). Av yttrandet framgår bl.a. följande. ██████████ lever under ordnade förhållanden och har stöd från sina föräldrar. Han har tidigare haft ungdomstjänst och då han nu misstänks för samma typ av brott är socialtjänstens bedömning att han är i behov av andra insatser. Socialtjänsten har föreslagit en ungdomsvård bestående i att ██████████ genomför en riskbedömning genom Erasor (Estimate of Risk of Adolescent Sexual Offense Recidivism) för att kunna bedöma ██████████ vårdbehov. Utifrån denna riskbedömning kan socialtjänsten göra vidare bedömning gällande ██████████ stödbehov och vilka insatser som är bäst lämpade samt om dessa kan ges på hemmaplan eller bör genomföras i en mer strukturerad behandlingsmiljö.

Varför ÖSB?

- **Utan specialiserad behandling**
 - **20-30% återfaller (Worling & Långström)**
- **Efter en övergreppsspecifik behandling**
 - **5% återfall inom 4 år (Worling & Curven)**

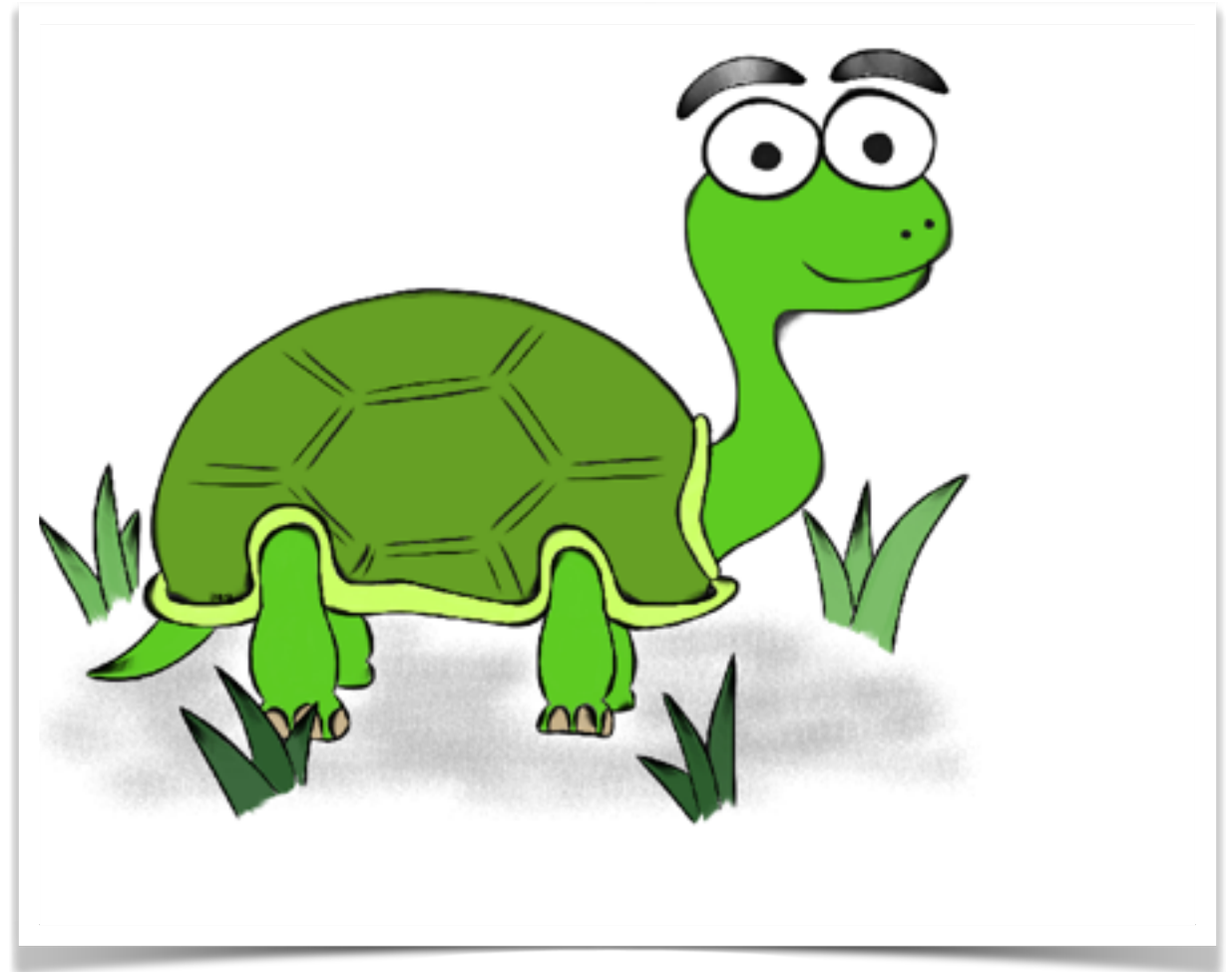

Övergreppsspecifik behandling - ungdomar

- Fokus på riskfaktorer för återfall i brott.
- Ta ansvar och förstå funktionen av övergreppen.
- Utmana attityder som stödjer sexuellt våld.
- Utveckla och använda nya återfallsförebyggande strategier
Identifiera de individuella riskfaktorerna (ERASOR).
- Utbilda föräldrar och andra viktiga personer i riskhantering och bemötande.

Sköldisprogrammet för barn

- **Strukturerad behandlingsmetod riktad till barn 4–11 år.**
- **Utgår från en KBT-baserad manual som är utarbetad och utvärderad i USA.**
- **Består av en barngrupp och en föräldragrupp som träffas parallellt vid 12 tillfällen.**

Traumafokuserad utredning

När ett barn/ungdom varit med om en svår händelse bör man erbjuda barnet/ungdomen att under strukturerade former berätta om sina upplevelser.

Med hjälp av olika självskattningsformulär kan man kartlägga symtom på eventuella trauman.

Sexualisering? Hjälp barnet/ungdomen att forma lämpliga sexuella beteenden.

Utredning barn

Förslag på innehåll i utredning:

- **Kroppsregler och privata delar**
- **"Pirret"**
- **Bra och dåliga hemligheter**

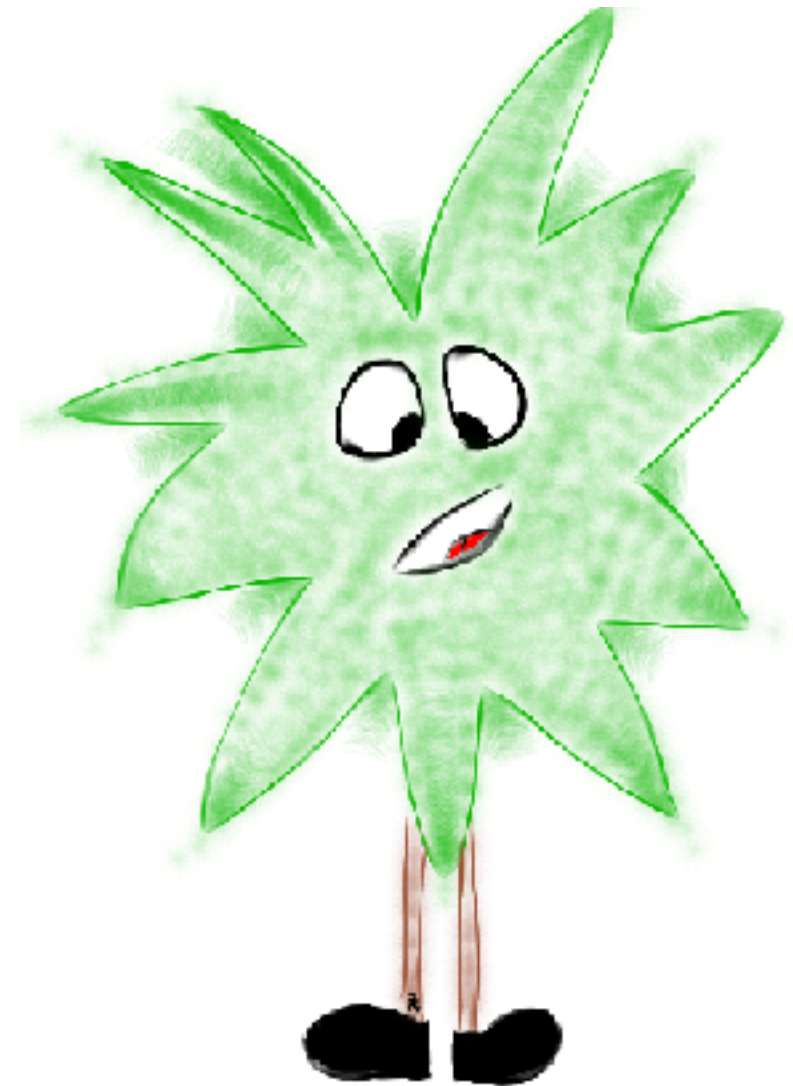

Bild: Johan Nordahl

Traumabehandling

- **Traumafokuserad behandling för att bearbeta traumaminnen och minska PTSD-symtom, t ex genom:**
- **TF-KBT, PE eller EMDR (EMDR, Eye Movement Desensitization and Reprocessing), EMDR 2.0, Li – Lifespan Integration terapi, T.R.E**

Utmaningar

Förnekande

- 📌 **Förövaren kan förneka.**
- 📌 **Familjer kan förneka och minimera.**
- 📌 **Professionella kan förneka.**
- 📌 **Offer kan förneka och minimera.**
- 📌 **Utgå alltid ifrån offrets berättelse.**

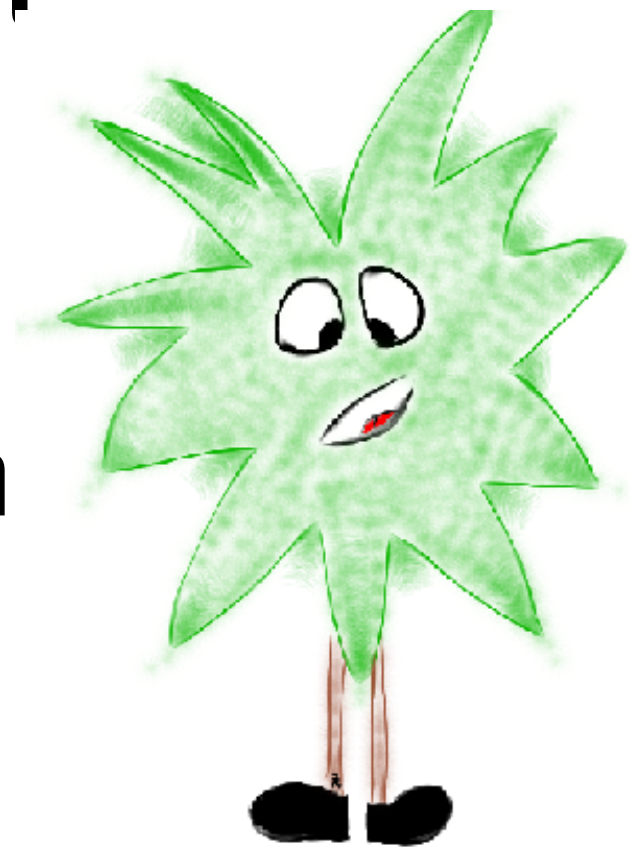
Förebyggande arbete

Barn behöver ett språk

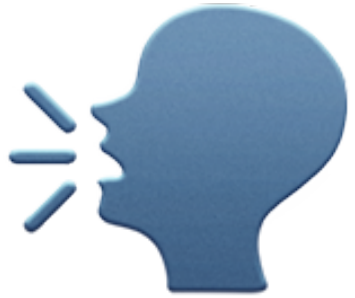
- **För att kunna tala om sina tankar och känslor, även sexuella känslor. Vi kallar det "pirret"**
- **Det hjälper till att minska utsattheten**
- **Behöver ha ett vedertaget ord för sitt kön
Använd inte andra ord, som ex "våfflan"**

Teckning av Johan Nordahl

Ungdomar behöver ett språk

- 📌 För att kunna tala om sina tankar och känslor, även sexuella känslor.
- 📌 Veta var gränsen för sexuella övergrepp går.
- 📌 Förstå konsekvenserna av sexuella övergrepp.
- 📌 Veta hur man efterfrågar samtycke.
- 📌 Minska utsattheten.

Tänk på att... 🙅

- 📌 **Ha vardagsprat om nätet.**
- 📌 **Barn behöver vägledning när det gäller sexuella känslor och beteenden liksom med allt annat. Både IRL och på nätet.**
- 📌 **Prata om kroppsregler och bra och dåliga hemligheter.**
- 📌 **Hjälp barnen med gränser och kunskap om ex grooming**
- 📌 **Hjälp barnet att bli bekväm med sin egen kropp och forma positiva och lämpliga beteenden och relationer.**
- 📌 **Du kan inte förstöra ett barns sexuella utveckling genom gränssättning om du har ett icke-fördömande förhållningssätt.**
- 📌 **Undvik förbud. Visa att man i förtroende kan vända sig till vuxen.**

Tips till skolan

Trygg lärmiljö

- **I det arbetet med trygghet och god studiemiljö bör frågor om nätet och sociala medier ingå, eftersom dessa är en stor del av elevernas skolvardag och fritid.**
- **Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke.**
- **Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi.**

Digital kompetens

- ☒ **Integritet och samtycke**
- ☒ **Bra och dåliga hemligheter**
- ☒ **Källkritik**
- ☒ **Fota och filma**
- ☒ **Näthat och taskiga kommentarer**
- ☒ **Grooming**

Innan något har hänt

- **Skapa tydliga rutiner för hur skolan ska agera om något händer på nätet, till exempel hantera ryktes- eller bildspridning bland elever.**
- **Ha en plan för att stötta den utsatta eleven i skolarbetet vid behov.**
- **Ha återkommande utbildning för personalen kring hot, våld, trakasserier och övergrepp online. Informera föräldrarna om samma sak.**
- **Ha återkommande arbete med eleverna om livet på nätet, samtycke, kroppen och integritet, rättigheter och hur vi är mot varandra.**
- **Informera regelbundet i skolans olika kanaler om hur skolan arbetar förebyggande kring utsatthet online.**

När något har hänt

- **Berätta för eleven att du är orolig.**
- **Fråga om det du fått reda på/misstänker.**
- **Rapportera händelser och anmäl oro till socialtjänsten.**
- **Polisanmäl vid misstanke om brott.**
- **Total transparens. Öppenhet i beslut utåt.**

Tips till skolans personal

- **Lär av dina elever. Visa intresse för vad de gör på nätet.**
- **Påminn eleverna om att hen alltid har rätt att säga nej och att lämna en kontakt om den inte känns bra.**
- **Lyft av skammen från eleven. Berätta att det aldrig är hens fel, även om hen tog egna initiativ och skickade bilder.**
- **Lär eleverna att de inte behöver ge ut några personuppgifter, sätta på webbkameran eller skicka bilder. Skuldbelägg aldrig.**
- **Våga prata om sexuella övergrepp och kränkningar. Skaffa kunskap så att du känner dig bekväm att prata om ämnet.**
- **Hjälp eleven att hitta alternativ på trygga vuxna hen kan prata med om eleven inte vill eller vågar prata med dig.**

Caroline Engvall

8

MÅNDAG 8 MARS 2021 KL. 20:00 UTC+01-21:00 UTC+01

Digital föreläsning: Förövarna på nätet. Vilka är de - och hur kan vi förebygga tidigt?

Onlineevenemang

~~PROTECT YOUR DAUGHTERS~~
EDUCATE YOUR SONS

Utmana könsstereotypa normer

Utmana machonormer och heterosexism

– ett kategoriskt
nedvärderande, förakt eller
undvikande av femininitet och
homosexualitet

**Undvika könsmärkta ord
och homofobiska uttryck**

Leg. psykolog Ulla Thorslund

 TikTok
@atillayoldas

Vågar du anta den här
utmaningen?

Tips till unga om nätövergrepp

- **Lämna inte ut uppgifter om dig själv.**
- **Det är aldrig ditt fel. Det finns hjälp att få.**
- **Prata omedelbart med en vuxen om du utsätts för press eller hot.**
- **Anmäl till polis och ta kontakt med Ditt Ecpat.**
- **Radera ingenting, ta skärmdumpar, spara mejl och chattloggar.**
- **Blockera eller spärra personer så att de inte längre kan kontakta dig men ta först skärmdumpar för att det som sagts på chatten inte raderas.**
- **Rapportera personer till sajten.**